sobota, 28.11.2026

List Arcybiskupa na Adwent

List pasterski Arcybiskupa Zbigniewa Zielińskiego, Metropolity Poznańskiego, z okazji rozpoczęcia Adwentu i nowego roku liturgiczno-duszpasterskiego

Parafia wspólnotą misyjną

Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie
(Refren psalmu Ps 80)

Drodzy Współbracia w Kapłaństwie,
Osoby Życia Konsekrowanego,
Umiłowani Archidiecezjanie,
Siostry i Bracia w Chrystusie!

1. Parafia wspólnotą misyjną

Bogaci doświadczeniem kończącego się roku 2026, jako uczniowie – misjonarze, przez rozpoczynający się adwent wkraczamy w nowy rok duszpasterski, w którym mamy ucieszyć się naszymi parafiami, jeszcze bardziej się w nich zakorzenić i odkryć w nich wspólnotę, która otrzymała od Chrystusa odpowiedzialną misję nie tylko pogłębiania własnej wiary, ale także dzielenia się nią z innymi. W pierwszą niedzielę adwentu rozpoczynamy nowy program duszpasterski Kościoła w Polsce pod hasłem „Parafia wspólnotą misyjną", a jego głównym celem jest odnowa życia parafialnego (zob. Kongregacja ds. Duchowieństwa, Instrukcja Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła, 2020).

Papież Leon XIV zapraszając katolików na drogę adwentową prosi o zastanowienie się, czy z radością wykorzystujemy nasze talenty w służbie innym i w budowaniu Królestwa Bożego. „Nadzieja oznacza zaangażowanie się w uczestnictwo: jest to boski dar, który został nam dany. […] Żadna osoba nie może samodzielnie ocalić świata. Nawet Bóg, choć jest w stanie to zrobić, nie pragnie osiągnąć zbawienia samodzielnie, ponieważ wspólne działanie jest bardziej korzystnym podejściem" (Leon XIV, nadzwyczajna audiencja jubileuszowa, 6 grudnia 2025 r.).

Stając na progu nowego roku mamy dostrzec, że głoszenie wyzwalającego przesłania Ewangelii jest zadaniem nie tylko poszczególnych chrześcijan, ale nabiera wyjątkowej skuteczności, gdy jest wypełniane we wspólnocie Kościoła (por. Synod Biskupów, 13 grudnia 1991). Dokonuje się to przez odnowę wspólnotowości i postrzeganie parafii nie tylko jako struktury administracyjnej czy miejsca posług religijnych, lecz jako żywej wspólnoty ludzi i relacji budowanych w duchu synodalnym w czym szczególną rolę mogą odegrać parafialne rady duszpasterskie. Dokonuje się to także przez odkrycie misyjnego charakteru wspólnoty parafialnej i uwrażliwienie na potrzebę ewangelizacji oraz współodpowiedzialności duszpasterzy, osób życia konsekrowanego i świeckich w misji realizowanej wewnątrz i na zewnątrz wspólnoty.

W przekazie wiary dla wielu budującym doświadczeniem jest doświadczenie domu, środowiska rodziny, ale także wspólnoty parafialnej często też nazywanej rodziną parafialną. Dlatego szczególnym szacunkiem i wsparciem otoczmy przekazujących wiarę rodziców oraz katechetów, także duszpasterzy, osoby życia konsekrowanego i moderatorów grup życia apostolskiego.

Budowanie wspólnoty parafialnej oraz uwrażliwienie na jej misyjne i ewangelizacyjne posłannictwo wymaga czujności wobec znaków czasu, zaś rozpoznanie Jezusa w naszym świecie i codziennym życiu wymaga zarówno przygotowania, jak i wytrwałości. Dlatego właśnie dziś słyszymy ostrzeżenie: „Uważajcie, czuwajcie, bo nie wiecie, kiedy czas ten nadejdzie" (Mk 13, 33). Chrześcijanie są wezwani do „czytania znaków czasu", które reprezentują wskazówki Boga w kontekście historycznym. „On nie jest oddzielony od świata ani od tego życia: dzięki pierwotnemu przyjściu Jezusa, Boga z nami, zrozumieliśmy, że powinniśmy Go szukać w realiach egzystencji. […] Musimy Go szukać zarówno intelektem, jak i sercem, i z podwiniętymi rękawami!" (Leon XIV, nadzwyczajna audiencja jubileuszowa, 6 grudnia 2025).

2. Adwent czasem odnowy

Adwent jako czas radosnego oczekiwania nie jest „biernym przedsięwzięciem", Bóg nieustannie stara się zaangażować nas w swoje boskie dzieło, „angażuje nas w swoją opowieść, w swoje aspiracje. Tu ogromną rolę odgrywa nadzieja chrześcijańska, która oznacza uczestnictwo" (por. Leon XIV, nadzwyczajna audiencja jubileuszowa, 6 grudnia 2025 r.).

Szczególnie brzmią słowa wspólnie śpiewanego dziś refrenu psalmu: „Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie" oraz kolejne wersety, które wyrażają naszą adwentową tęsknotę: „usłysz, wzbudź swą potęgę, przyjdź nam z pomocą, powróć, wejrzyj z nieba, chroń, wyciągnij rękę" [Ps 80(79)]. W zamian za spełnienie tej prośby składamy obietnicę: „już więcej nie odwrócimy się od Ciebie, daj nam nowe życie, a będziemy Cię chwalili". Każdy z nas potrzebuje nowego życia, zwłaszcza wtedy, gdy chcemy odciąć się od przeszłości, zamknąć jakiś zły rozdział naszego życia i rozpocząć nowy etap – adwent jest właśnie po to!

Podobnie w Księdze Izajasza Bóg jest proszony o przybycie, o zstąpienie na ziemię. I właśnie tymi słowami rozpoczynamy Adwent prosząc Pana o Jego osobiste przyjście do nas, do naszych spraw, do naszych problemów, ale także radości, planów i zadań do wykonania. Prorok Izajasz, na progu adwentu, wlewa w nasze serca budującą nadzieję i przypomina, że jesteśmy dziełem Bożym, że pochodzimy od Boga (Iz 64, 7).

Natomiast dzisiejsza Ewangelia ze swoim przejmującym przesłaniem: „Czuwajcie więc, bo nie wiecie, kiedy pan domu przyjdzie […]. By niespodzianie przyszedłszy, nie zastał was śpiących" (Mk 13, 33.36) uświadamia nam, że adwent to nie żart, to zaproszenie do poważnych zmian w życiu.

3. Maryja i adwentowi przewodnicy

Rozpoczynający się rok duszpasterski kieruje naszą uwagę na Gietrzwałd, w którym przed 150 laty miały miejsce objawienia maryjne. Podobnie w ten rok wpisuje się także Matka Boża Świętogórska Róża Duchowna z archidiecezjalnego sanktuarium w Gostyniu z racji rozpoczynających się przygotowań do obchodów 100-lecia koronacji jej cudownego wizerunku.

Maryja z gietrzwałdzkim przesłaniem nadziei dołącza do adwentowych przewodników: proroka Izajasza, Jeremiasza i Jana Chrzciciela. W Archidiecezji Poznańskiej szczególnym głosem przemawiają też nasi święci i błogosławieni, do grona których przed rokiem dołączył bł. ks. Stanisław Streich. W żywej pamięci wielu są też ci, którzy odeszli w opinii świętości. Trwają procesy beatyfikacyjne dr Wandy Błeńskiej, ks. Aleksandra Woźnego, ks. Ignacego Posadzego, elżbietanki s. Włodzimiry Wojtczak, Jadwigi Zamoyskiej, kleryka

misjonarzy oblatów Alfonsa Mańki, benedyktyna Bernarda z Wąbrzeźna, ks. Kazimierza Rolewskiego, filipina ks. Laurentego Kuśniaka, dra Kazimierza Antoniego Hołogi, a ostatnio lubińskiego benedyktyna Leandra Henryka Kubika kapelana podziemnego „Czarnego Legionu" z czasów II wojny światowej, męczennika za wiarę i ojczyznę i duszpasterza w parafii w Siemowie.

Wśród tych niezwykłych ludzi, siłaczy wiary różnego stanu i różnych życiowych dróg jest też kardynał August Hlond nazywany „Prymasem trzech epok", bowiem jego posługa przypadała na trzy skrajnie różne okresy w historii Polski. Sto lat temu rozpoczął ją w odrodzonej II Rzeczpospolitej, potem był czas II wojny światowej oraz powojenna rzeczywistość pod rządami komunistycznymi. W październiku 1948 roku w Warszawie, tuż przed śmiercią, w czasie narastającego reżimu komunistycznego w Polsce, wypowiedział prorocze słowa: „Zwycięstwo, gdy przyjdzie, przyjdzie przez Maryję". Na nich Prymas Stefan Wyszyński oparł program Wielkiej Nowenny przed Tysiącleciem Chrztu Polski (1966), a Jan Paweł II, którego wybór bywa wiązany z zapowiedzią prymasa Hlonda, przyjął zawołanie „Totus Tuus" („Cały Twój"). Dziś te słowa – w odniesieniu do Kościoła, Europy i naszej Ojczyzny – ponownie nabierają szczególnego znaczenia.

W nauczaniu Czcigodnego Sługi Bożego kardynała Augusta Hlonda znajdujemy także wskazania dotyczące Adwentu, który nazywa czasem głębokiej odnowy moralnej i czynnego przygotowania na przyjście Chrystusa, a nie jedynie biernym oczekiwaniem na święta. Oczekiwanie na Pana ma bowiem wymiar bardzo praktyczny i apostolski. Kardynał Hlond przestrzegał przed „mętnym katolicyzmem" oraz sprowadzaniem wiary wyłącznie do powierzchownej obrzędowości. Wzywał do odważnego świadectwa i przemiany codziennego życia jeszcze przed nadejściem świąt. Podkreślał, że przygotowanie na przyjście Zbawiciela musi zacząć się w domach poprzez pojednanie skłóconych, naprawienie wyrządzonych krzywd i budowanie życia rodzinnego na modlitwie oraz Dekalogu. Współcześnie Leon XIV wprowadzając w czas adwentu dodaje do tego prośbę skierowaną do wiernych, aby wciąż ukazywali rodzinę jako „Kościół domowy" i „sanktuarium życia". Przypominając zaś ogłoszoną 45 lat temu adhortację „Familiaris consortio" św. Jana Pawła II, zachęca do wspierania młodych w przygotowaniu do małżeństwa.

Ponieważ życie człowieka i rodziny osadzone jest w kontekście społecznym, w obecnej sytuacji konieczne staje się przypomnienie, że dobry ustrój społeczeństwa opiera się na autentycznych wartościach etycznych i poszanowaniu prawa. Ważne jest, by instytucje państwowe uznały, że wśród społeczności pielęgnujących te wartości są też Kościoły i Wspólnoty kościelne oraz inne organizacje religijne, których nie można sprowadzać do rzędu rzeczywistości czysto prywatnych. Kościoły i organizacje religijne mają bowiem rangę zasługującą na wzięcie pod uwagę poważnej «zdrowej współpracy» z nimi (por. Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „Gaudium et spes", 76).

Doskonałą okazją do realizowania tej wspólnej troski o budowanie ładu i międzyludzkiego pokoju może być pielęgnowanie w różnych środowiskach zwyczaju wigilijnych i noworocznych spotkań. Wspólne dostrzeganie przychodzącego Chrystusa może sprawić, że Jego światło rozproszy ciemności naszych serc, wniesie w życie tak potrzebny entuzjazm nadziei, a nas uczyni autentycznymi narzędziami Jego pokoju.

ZAKOŃCZENIE

Rozpoczynamy Adwent i wkraczamy w kolejny rok duszpastersko-liturgiczny, któremu towarzyszy zachęta do budowania wspólnoty parafialnej i odkrywania jej misyjnego wymiaru. Już od pierwszych chwil tego czasu jesteśmy zaproszeni do pogłębienia spojrzenia wiary, które pozwala rozpoznawać obecność Boga w codzienności i wskazuje na duchowy wymiar adwentowego oczekiwania.

Za Ojcem Świętym Leonem życzę: „by nowy rok liturgiczny odnowił w każdym z nas wewnętrzne pragnienie wyostrzenia spojrzenia wiary, które pozwala dostrzegać tajemnicze, lecz rzeczywiste przyjścia Pana w codziennym życiu" (Audiencja generalna, 25 listopada 2026). Prośmy też wspólnie Pana, aby na drodze ku Bożemu Narodzeniu przygotował nasze serca na spotkanie z Nim w wieczności.

Na tej drodze wypraszam wszystkim u Boga Jego błogosławieństwo!

† Zbigniew Zieliński
Arcybiskup Metropolita Poznański

I Niedziela Adwentu
Poznań, dnia 29 listopada A.D. 2026